

Raadsinformatiebrief

Aan: de leden van de raad
Van: het college
Datum: 23 juli 2019
Onderwerp: Regels reserve GGD
Doel: ter kennisname/ter informatie
Aanleiding: toezegging babs nr. 1683
Aard informatie: openbaar

Aanleiding

Tijdens de informatievergadering Bestuur van 11 juni 2019 zijn de begroting 2020 en de jaarrekening 2018 van de GGD Hart voor Brabant behandeld. Naar aanleiding van de jaarrekening 2018 werd een vraag gesteld over de reserves en de regels rondom reserves. Met deze raadsinformatiebrief wordt antwoord gegeven op deze vraag waarmee toezegging 1863 in het Bestuurlijke Activiteiten Bewakingsstelsel (BABS) wordt afgedaan.

Informatie

De grondslag voor het reservebeleid van de GGD is de 'Financiële verordening' en de 'Nota reserves en voorzieningen'. Deze laatste is als bijlage bijgevoegd. Beide stukken zijn in november 2017 vastgesteld door het algemeen bestuur van de GGD. In deze stukken zijn de regels vastgelegd rondom het vormen van reserves en voorzieningen. Als aan deze regels wordt voldaan, kan het algemeen bestuur reserves en voorzieningen vormen.

Er zijn twee soorten reserves die gevormd kunnen worden. De eerste is de algemene reserve. Deze is bedoeld om niet voorzienbare financiële tegenvallers op te kunnen vangen. De hoogte van de algemene reserve is genormeerd op een ondergrens van € 1,4 miljoen en een bovengrens van € 4,8 miljoen. Deze bedragen zijn gebaseerd op percentages van de omzet. Bedragen hoger dan de bovengrens van de algemene reserve gaan terug naar de gemeenten of kunnen via een voorstel door het algemeen bestuur ingevuld worden. De tweede soort is een bestemmingsreserve (zoals de reserve Huisvestingsvisie) die bedoeld is om de kosten voor een specifiek doel op te vangen. Normering van een bestemmingsreserve is niet aan de orde omdat deze gebaseerd is op een bestedingsplan en een dergelijke reserve wordt opgeheven als dit doel is bereikt.

De algemene reserve van de GGD bedraagt eind 2018 € 2.257.000 en valt daarmee binnen de gestelde normen. Deze reserve is voldoende hoog voor het afdekken van eventuele financiële risico's. Een toevoeging aan deze algemene reserve was dan ook niet direct noodzakelijk. Het algemeen bestuur heeft in de jaarstukken voorgesteld om het positieve resultaat van 2018 toe te voegen aan de reserve Huisvestingsvisie. Dit valt binnen de bevoegdheid van het algemeen bestuur, want dit voldoet aan de regels die zijn vastgelegd in de eerder genoemde stukken. De reserve Huisvestingsvisie is bedoeld voor de financiering van de herhuisvestingskosten die voortvloeien uit de huisvestingsvisie die het algemeen bestuur in november 2017 heeft vastgesteld. Na afronding van het herhuisvestingstraject zal deze reserve door het algemeen bestuur opgeheven worden. Eventueel resterend positief saldo valt daarna vrij voor storting in de algemene reserve of een andere aanwending zoals het dagelijks bestuur dan kan voorstellen aan het algemeen bestuur.

Nota reserves en voorzieningen GGD Hart voor Brabant 2018

Inleiding

In de *Gemeenschappelijke regeling GGD Hart voor Brabant* staat in artikel 20 dat het algemeen bestuur reserves en voorzieningen kan vormen overeenkomstig de door hem vast te stellen Nota reserves en voorzieningen. De *Financiële verordening GGD Hart voor Brabant 2018* stelt in artikel 10 dat het algemeen bestuur deze nota eenmaal in de vier jaar opnieuw vaststelt.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen maakt duidelijk in hoeverre de GGD financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat dit dwingt tot beleidsombuigingen en/of bezuinigingen. Daarnaast biedt een weerstandvermogen binnen een gemeenschappelijke regeling ook praktische ruimte om eventuele jaarrekeningtekorten op te vangen en indien nodig een aangepast beleid te formuleren in de volgende begroting.

Het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* definieert het weerstandvermogen als de verhouding tussen:

- de weerstandcapaciteit, zijnde de middelen en voorzieningen waarover de GGD beschikt om niet begrote kosten te dekken; en
- alle risico's waarvoor geen (dekkings-)maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandvermogen van de GGD bestaat uit:

- de algemene reserve;
- de bestemmingsreserves.

Het bestuur verrekent positieve en negatieve exploitatieresultaten met de algemene reserve. Komt deze reserve boven of beneden de bandbreedte, dan betreft het dagelijks bestuur dit bij de eerstvolgende begrotingsbehandeling. Hij meldt de oorzaak, zodat na te gaan is of het gaat om een structurele of een incidentele afwijking. Het algemeen bestuur kan dan bijvoorbeeld besluiten om tarieven/bijdragen structureel of voor een aantal jaren aan te passen. Als de reserves zich binnen de bandbreedte bevinden, is geen afzonderlijke actie nodig.

Voorzieningen

Voorzieningen dienen ter dekking van voorzienbare risico's.

Vorming reserves

Reserves worden gevormd uit positieve resultaten en zijn daarmee het eigen vermogen.

Dringende redenen voor reservevorming kunnen zijn:

- het kunnen beschikken over een financiële buffer (algemene reserves). Om plotselinge en niet voorzienbare financiële tegenvallers op te kunnen vangen moeten er reserves zijn. De noodzakelijke hoogte en normering van deze reserves worden bepaald door de inschatting van de exploitatie- en balansrisico's en de mogelijkheid tot bijsturing (risicoanalyse). Deze reserves worden opgebouwd uit positieve resultaten;
- balanswaardering (herwaarderingsreserves). Activa van bedrijven kunnen gewaardeerd worden tegen een reële waarde. Herwaardering van de actiefzijde van de balans (nieuwe boekwaarde) leidt ook tot herwaardering aan de passiefzijde (voor het eigen vermogen). Wij noemen dit een herwaarderingsreserve. Er is een één op één relatie tussen de herwaardering van de activa en de herwaarderingsreserve.
- bestemming van middelen uit het winstsaldo door het bestuur (bestemmingsreserves). Bestemmingsreserves moeten worden opgeheven als de doelstelling gerealiseerd is. Ook komt er voor een bestemmingsreserve jaarlijks een meerjarig bestedingsplan. Met dat plan kan een afweging plaatsvinden over het aanwenden van de bestemmingsreserve.
- grote fluctuaties in resultaten (structureel) (egalisereserves). Het instellen van een egalisereserve kan zinvol zijn bij bedrijfsmatige activiteiten met een 'gesloten exploitatie. Er moet in principe sprake zijn van een op langere termijn budgettaire neutrale exploitatie.

Vorming voorzieningen

- Voorzieningen brengen tot uitdrukking een schatting van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker zijn en die oorzakelijk samenhangen met de periode voor deze datum. Voorzieningen worden getroffen voor risico's en verplichtingen, waarvan de omvang niet nauwkeurig bekend is, maar wel redelijkerwijze in te schatten. Jaarlijks, bij het opstellen van de balans, moeten omvang en samenstelling van voorzieningen kritisch worden bezien.
- Daarnaast kunnen voorzieningen worden gecreëerd voor van derden verkregen middelen die aan een specifiek doel besteed moeten worden. Als de uitgaven in een ander boekjaar plaatsvinden dan de inkomsten (bijvoorbeeld projectsubsidies) moeten de voor dat doel ontvangen en bestemde middelen via een voorziening beschikbaar blijven.

Normen algemene reserve

De uitgangspunten voor de normen voor de algemene reserve zijn:

1. één algemene reserve ter dekking van risico's op basispakket én plustaken¹;
2. een ondergrens van 1,75% van het volume van het basispakket + 5,25% van het volume van de plustaken;

¹ Dit zijn de activiteiten voor de publieke gezondheid die de GGD verkoopt aan gemeenten en derden.

3. een bovengrens van 5% van het volume van het basispakket + 20% van het volume van de plustaken;
4. een vaste onder- en bovengrens voor een periode van vier jaar, op basis van de uitkomsten van 2 en 3.

Bedragen hoger dan de bovengrens van de algemene reserve gaan terug naar de gemeenten of worden via een voorstel door het algemeen bestuur ingevuld.

Uitgaande van bovenstaande uitgangspunten, gebaseerd op de begroting 2018, betekent dit voor de normering van de algemene reserve:

1. een ondergrens van € 575.000 (1,75% van het basispakket) + € 825.000 (5,25% van de plustaken), totaal € 1,4 miljoen;
2. een bovengrens van € 1,7 miljoen (5% van het basispakket) + € 3,1 miljoen (20% van de plustaken), totaal € 4,8 miljoen.

Normen bestemmingsreserves

Normering van bestemmingsreserves is niet aan de orde omdat deze zijn bedoeld voor een specifiek doel, gebaseerd op een bestedingsplan en ze worden opgeheven als dit doel is bereikt.

Normen voorzieningen

Normen voor voorzieningen zijn niet aan de orde omdat deze direct gekoppeld zijn aan de betreffende verplichtingen.

Slotbepalingen

1. Deze nota treedt in werking op 1 januari 2018, onder gelijktijdige intrekking van de huidige *Nota reserves en voorzieningen*.
2. Het algemeen bestuur trekt, per 1 januari 2018, de nota reserves en voorzieningen GGD Hart voor Brabant d.d. 12 november 2015 in.
3. Deze nota heet: *Nota reserves en voorzieningen GGD Hart voor Brabant 2018*.

Vastgesteld door het algemeen bestuur in zijn vergadering van 23 november 2017,

de secretaris,

C.J.M.A. van Esch

de voorzitter,

W.A.G. Hillenaar